

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Ruimte, Groen en Water

DATUM	11 juni 2019	REFERENTIE	J. Berkhof
ONS NUMMER	81F2B55C	DOORKIESNUMMER	3297
NUMMER PS	2019RGW68	E-MAILADRES	Jan.berkhof@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	1 kamerbrief	PORTEFEUILLEHOUDER	Bruins Slot

Onderwerp Statenvrief: Uitspraak Raad van State m.b.t. het Programma Aanpak Stikstof

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Aanleiding

Op 29 mei jl. heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna Afdeling) uitspraak gedaan in enkele beroepszaken tegen Natura 2000 vergunningen die zijn gebaseerd op het Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 (PAS) gebaseerd op de Wet natuurbescherming. De afdeling oordeelde dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet als basis voor toestemming voor activiteiten (vergunningen en meldingen) meer mag worden gebruikt.

Op basis van het PAS werd vooruitlopend op toekomstige positieve gevolgen van maatregelen voor beschermd natuurgebieden, alvast toestemming gegeven voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor die gebieden. Zo'n toestemming 'vooraf' mag niet (meer), aldus de Afdeling bestuursrechtspraak. De opschorting van de toestemmingsverlening op basis van het PAS is niet meer mogelijk. Dit heeft verstrekende consequenties voor onze ambities op meerdere terreinen (o.a. woningbouw, infrastructuur, klimaat) als natuurherstel moet plaatsvinden voor aanvang van de schadelijke activiteit. In de bijgevoegde Kamerbrief vindt u de verdere juridische duiding.

Voorgeschiedenis

Een aantal natuurorganisaties, Mobilisation for the Environment (MOB) en werkgroep Behoud de Peel, heeft tegen een zestal vergunningen beroep ingediend. Volgens de organisaties wijkt het PAS op een aantal punten af van de Europese Habitatrichtlijn. Naar aanleiding hiervan stelde de Afdeling op 17 mei 2017 prejudiciële vragen over het PAS aan het Europese Hof van Justitie in Luxemburg. Het Hof deed op 7 november 2018 uitspraak en accepteert een systeem als dat van de PAS bij het toestaan van projecten, maar gaf aan dat er zware eisen blijven gelden voor de onderbouwing van het PAS. Daarna oordeelde het Hof dat de vrijstelling voor beweiden en bemesten alleen mogelijk is als significante gevolgen voor de natuur op voorhand zijn uit te sluiten. De Afdeling heeft nu geoordeeld dat het PAS niet aan deze eisen voldoet. Daarnaast oordeelt de Afdeling dat de vrijstelling van de vergunningplicht voor beweiden en bemesten niet in overeenstemming is met de Habitatrichtlijn.

Essentie / samenvatting:

Op 3 juni vond het Bestuurlijk Overleg PAS plaats tussen de PAS-partners. Aanwezig waren Carola Schouten (LNV), Cora van Nieuwenhuizen (I&W), Hester Maij (Ph-er PAS/ Overijssel), Peter Drenth (Gelderland) en Johannes Kramer (Fryslân). Op 21 juni vindt een vervolg Bestuurlijk Overleg plaats waarin nadere afspraken zullen worden gemaakt voor de korte-, middellange- en lange termijn.

De bestuurders hebben de juridische analyse van de uitspraak van de Raad van State en de impact daarvan besproken. In bijgaande Kamerbrief is deze samengevat. Kern van de bespreking was:

- De passende beoordeling die ten grondslag ligt aan het PAS is onvoldoende. Het PAS als zodanig bestaat dus niet meer;
- Er is geen toestemmingsverlening meer mogelijk op basis van het PAS;
- De impact hiervan is groot, want dit betekent een rem op alle economische activiteiten, strekt zich uit naar opgaven van andere ministeries en is dus van nationaal belang;
- Op korte termijn zullen de bevoegde gezagen de energie zetten op het helder krijgen van de gevolgen van de Uitspraak. De Minister zal het initiatief nemen voor de middellange en lange termijn. Het betreft dan het opstellen van kaders en faciliteiten om toestemmingsverlening op korte en middellange termijn vlot te trekken (door middel van ADC-toets en/of in- en/of extern salderen) en het opnieuw uitdenken van een (programmatische) aanpak, die zich niet beperkt tot stikstof alleen maar integraler van karakter zal moeten zijn.
- Het ligt voor de hand dat de provincies als bevoegd gezag en ten aanzien van handhaving en problematiek inzake bestaande toestemmingsbesluiten en meldingen, de regie nemen. Hier spelen urgente acties op de korte en middellange termijn. De provincies denken verder vanuit de eigen verantwoordelijkheid in het gedecentraliseerde natuurbeleid met het ministerie van LNV mee over uitvoerbare oplossingen op lange termijn.

De uitspraak bevestigt verder het belang van bron- en herstelmaatregelen en stikstof- en natuurmonitoring. Daarom gaan we onverkort door met het uitvoeren deze maatregelen in de Natura 2000 gebieden en zoeken met onze partners naar extra bronmaatregelen in diverse sectoren om de stikstofdepositie terug te dringen.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Door het niet meer juridisch houdbaar kunnen vergunnen van stikstof uitstotende projecten met effecten op Natura 2000 gebieden via het PAS stagneren economische ontwikkelingen. Verder blijft het herstel van de natuur in sommige Natura 2000 gebieden achter door een niet of te geringe afname van de stikstofdepositie door het pakket afgesproken bronmaatregelen.

Financiële consequenties

NVT

Vervolgprocedure/voortgang

Eind juni vindt een volgend Bestuurlijk Overleg plaats tussen de PAS-partners over de aanpak op korte termijn bij de toestemmingsverlening. Inzet is dat dan gezamenlijke kaders en overige werkafspraken worden gemaakt tussen LNV, I&W, provincies en IPO zodat we juist ook in deze precaire situatie gezamenlijk blijven optrekken. Het college onderzoekt intussen wat de implicaties voor de provincie Utrecht zijn en werkt aan de beantwoording van de reeds door u ingediende schriftelijke vragen.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennismaken van de brief van de Minister aan de Tweede Kamer inzake de gevolgen van de uitspraak Raad van State met betrekking tot het Programma Aanpak Stikstof.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,